

Čís. 12284.

Vydání rozsudku pro uznání (§ 395 c. ř. s.) nevadí, že žalovaný učinil návrh na přisouzení útrat podle § 45 c. ř. s., o němž nelze rozhodnouti bez dalšího řízení.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, R I 1123/32.)

Soud první stolice zamítl žalobcův návrh, by byl podle § 395 c. ř. s. vynesena rozsudek pro uznání žalobního nároku. Důvody: Při prvním roku dne 12. srpna 1932 uznala žalovaná strana žalobní nárok, navrhla však, by jí byly přisouzeny proti žalující straně náklady sporu, ježto prý nedala příčinu k podání žaloby, poněvadž jí nárok žalující strany nebyl osvědčen. Žalující strana po tomto uznání žalobního nároku neučinila návrhu, nanejvýš nenavrhla vynesení rozsudku pro uznání, a byl stanoven rok k ústnímu jednání na den 2. září 1932. Při něm učinila žalující strana přednes a návrhy souhlasné se žalobou, byla dále slyšena se svým přednesem i strana žalovaná, pak ještě žalující strana svůj přednes doplnila a teprve potom učinila žalující strana návrh, by byl vynesena rozsudek pro uznání podle § 395 c. ř. s. Řečené zákonné ustanovení postihuje případ, kde jest k žalobcovu návrhu vynéstí rozsudek ihned při témže jednání a žalobce dal také v souzeném případě zcela jasně na jevo, že mu jde o to a že navrhuje, by bylo rozsudkem pro uznání ihned rozhodnuto. Není pochybnosti, že uznání žalované strany jest plným důvodem k vítěznému výsledku sporu pro žalující stranu ve věci samé, nicméně nemohlo postačiti k bezodkladnému rozhodnutí podle § 395 c. ř. s. Podle § 52 c. ř. s. musí býti v každém rozsudku, který rozeprá pro tu kterou instanci úplně vyřídí, rozhodnuto i o závazku k náhradě nákladů. Tento předpis jest povahy donucující a nezná výjimek. Jest zodpověděti otázku, byla-li by v tomto případě věc úplně vyřízena a jakým způsobem bylo rozhodnouti o nákladech sporu. Žalovaná strana uznala celý žalobní nárok, t. j. celou žalobní žádost ve věci samé. Náklady sporu, jež uznati odmítla, pokud se týče nárok na jejich náhradu, není ani částí hlavního nároku ani jeho příslušenstvím, neboť tkví výhradně v právu procesním, nemaje s právem hmotným a tedy ani s »hlavní věcí« samou nic společného. Nelze proto náklady sporu pokládati za součást nároku ve smyslu § 395 c. ř. s. ani za některý z nároků podle § 391 c. ř. s. To plyne, pokud se týče § 395 c. ř. s. i z toho, že toto zákonné ustanovení upravuje rozhodnutí výhradně rozsudkem. O nákladech sporu nelze však nikdy rozhodovati rozsudkem, nýbrž jen usnesením po případě do rozsudku pojatým. Kdyby tedy došlo po možném omezení žaloby k uznání nároku útratového nebo jeho části, nebylo by lze rozhodnouti rozsudkem podle § 395 c. ř. s. Z toho vyplývá, že útratový nárok jest jen následným nárokem vyplývajícím z výsledku sporu, řízení jen o tomto nároku není již vlastním sporným řízením a jest rozhodnutím »ve věci samé« věc úplně vyřízena ve smyslu § 52 c. ř. s. To plyne i z § 52 c. ř. s., který jasně od

sebe dělí úplně vyřízení věci na straně jedné a rozhodnutí o nákladech sporu jeho následek na straně druhé. Rozhodnutí o nákladech sporu jest mu jen nutným důsledkem úplného vyřízení věci, t. j. věci hlavní a musí býti toto rozhodnutí pojato do rozhodnutí ve věci samé. To však se v souzeném případě státi nemůže, neboť k rozhodnutí o nákladech není dosud dostatečného podkladu. K vůli úplnosti budiž podotknuto, že ustanovení druhé věty prvního odstavce § 52 c. ř. s. nepřichází tu v úvahu, neboť postihuje jen případy, které se vztahují jen na incidence, a nelze použít ani § 52 druhého odstavce c. ř. s., ježto, jak shora dovozeno, nejde o rozsudek částečný a nemohlo by také rozhodnutí o nákladech býti zůstaveno dalšímu rozsudku, ano již pro vyčerpání hlavní věci k žádnému nedojde. Samostatné rozhodnutí o nákladech sporu usnesením (nikoli o jejich výši) zná zákon jen v případech výslovně označených, nikoli v tomto případě. Re k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil procesnímu soudu, by o návrhu žalobce, by byl vynesena rozsudek pro uznání, znovu rozhodl. D ů v o d y: Procesní soud jest toho názoru, že předpis § 52 c. ř. s., podle kterého musí býti v každém rozsudku, který rozepře pro tu kterou instanci úplně vyřídí, rozhodnuto i o závazcích k náhradě nákladů, jest povahy donucující a nezná výjimek. Avšak tento názor je nesprávný. Procesní soud se mylně domnívá, že rozhodnutí o nákladech sporu je závislé jen na výsledku sporu. Tato zásada § 41 c. ř. s. má výjimky, mezi které patří i ustanovení § 45 c. ř. s. O toto ustanovení se opírá žalovaná strana, žádajíc prisouzení nákladů sporu, ač žalobní nárok uznává. O náhradě nákladů z tohoto důvodu není třeba rozhodnouti jen rozsudkem, nýbrž i usnesením lze rozhodnouti odděleně od hlavní věci o nákladech právě z důvodů, že otázka náhrady nákladů není závislá na výsledku hlavní věci, jak také jasně ustanovuje druhá věta § 52 c. ř. s. Otázku tu jest řešiti samostatně. Žalující strana právem poukazuje ve stížnosti k tomu, že procesní soud musí vyhověti návrhu na vynesení rozsudku na uznání podle § 395 c. ř. s., ježto v tomto případě nechtěl zákon ponechat soudu volné pole, jako v případě § 391 c. ř. s. Názor procesního soudu, že náklady sporu nejsou ani částí hlavního nároku, ani jeho příslušenstvím, nýbrž že tkví výhradně v právu procesním, jest správný. Avšak právě proto, že je nelze pokládati za součást nároku ve smyslu § 395 c. ř. s., tu uznáním žalobního nároku žalovanou stranou byl zcela uznán nárok žalobou uplatněný a byly tu proto podmínky k vydání ne jen rozsudku částečného, podle § 391 c. ř. s., nýbrž rozsudku konečného na základě uznání podle §§ 390 a 395 c. ř. s. I když byl návrh na vynesení tohoto rozsudku vznesen teprve po přednesech stran, bylo povinností procesního soudu, návrhu vyhověti. Otázku, zda žalovaná svým chováním nedala příčinu k podání žaloby, jest řešiti samostatně (§§ 45, 52 c. ř. s.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs tvrdí, že vzhledem k předpisu § 52 první odstavec c. ř. s. nebylo v souzeném případě přípustno, vydati již nyní rozsudek

pro uznání, poněvadž jako rozsudek konečný musil by obsahovati i rozhodnutí o útratách, což prý však není možné, poněvadž žalovaný učinil návrh na přisouzení útrat podle § 45 c. ř. s., a o tomto návrhu nelze rozhodovati bez dalšího řízení. Závěr tento nelze schváliti. Neboť § 52 prvý odstavec c. ř. s. nařizuje v prvé větě, že jest rozhodnouti o závazku k náhradě nákladů v každém rozhodnutí, které rozepři pro tu kterou stolicí úplně vyřídí. V souzeném případě však vydáním rozsudku pro uznání nebude věc pro stolicí úplně vyřízena. Rozsudkem pro uznání bude jen vyřízen spor ve věci samé, avšak jest ještě rozhodnouti o útratách. Rozhodnutí o nákladech sporu pak bude vydati samostatně (§ 423 c. ř. s.). Přisvědčiti nelze ani dalšímu názoru dovolacího rekursu, že okamžitému vydání rozsudku pro uznání brání ta okolnost, že uznání obsahovalo obmezení v příčině útrat, takže prý jde zde nikoliv o úplné, nýbrž jen o obmezené uznání. § 395 c. ř. s. mluví o uznání »nároku«, nikoli též o uznání »nákladů«; tyto nejsou částí hlavního nároku ani jeho příslušenstvím. V souzeném případě byl nárok žalobcův uznán úplně a bezvýhradně, způsobem nepřipouštějícím žádných pochybností. Návrh podle § 45 c. ř. s. toto uznání neučinil nejasným ani je neobmezil. Poukaz na rozhodnutí vídeňského nejv. soudu ze dne 8. března 1911 č. j. Rv VI 122/11 Gl. U. 5395, není případný. Toto rozhodnutí se týkalo případu, v němž návrh na přisouzení útrat činil pochybným význam a rozsah uznání hlavního nároku. Komentář Neumannův k c. ř. s., mluvě na str. 1129 o tom, že uznání nesmí býti obmezeno otázkou útrat, má patrně na mysli rovněž jen podobné případy, vzbuzující pochybnost ohledně otázky uznání, nikoli však případ § 45 c. ř. s., jenž právě předpokládá uznání ve smyslu § 395 c. ř. s., to jest takové, by mohl na jeho podkladě ihned býti vydán rozsudek.

Čís. 12285.

O tom, že bylo odepřeno zaplatiti poštovné (§ 109 c. ř. s. a čl. II. zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n.), lze mluvit teprve, když byl adresát k zaplacení poštovním orgánem vyzván a zdráhal se tak učiniti.

V případech relativního nuceného zastupování advokátem nemá býti vydán rozsudek pro zmeškání, dostaví-li se za stranu jiný plnomocník než advokát, nýbrž má býti postupováno podle § 185 c. ř. s. Plnomocníkem nelze tu vyrozumívati jen toho, kdo se může zmocněním vykáhati, nýbrž i jednatele bez příkazu, zejména manžela.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, R II 453/32.)

Žalovaná zameškala první rok v řízení o žalobě zadané na okresním soudě v místě, kde byli více než dva advokáti, načež byl k žalobcovu návrhu vynesena proti ní rozsudek pro zmeškání podle žaloby. O dovolací soud zamítl odvolání, uplatňující zmatek podle § 477 čís. 4 c. ř. s.